

שיחת השבוע

הבד יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

אור פי שלושה

הפעילות להבאת אור וחנוכה להמוני בית ישראל תוכל השנה פי שלושה - כך החליטו צעירי-חב"ד עם איגוד תלמידי ישיבות חב"ד. בימים האלה נערך גיוס מלא של כל חסידי חב"ד ושל כל התומכים והמסייעים, כדי להגיע לכל פינה בארץ ולהאיר את הלבבות בנרות החנוכה. הפעילות המיוחדת השנה נערכת לעילוי-נשמתם של שלושת תלמידי הישיבה, שנהרגו אשתקד בתאונת-הדרכים, בהיותם בדרך להבאת אור החנוכה לחיילי צה"ל באזור אילת - **משה גולן, יונתן ביטון ולוי הנדל** ע"ה.

צעירי חב"ד הכינו השנה כמות גדולה ביותר של חנוכיות ונרות, חנוכיות להרכבה על כלי-רכב וחנוכיות-ענק, להצבה במרכזי הערים. השאיפה היא שהארץ כולה תואר באור החנוכה ויהיה 'פרסומי ניסא' שעוד לא היה כמותו.

האור ינצח

ביום חמישי בערב, נר שלישי של חנוכה, יקיים מטה צעירי-חב"ד למען נפגעי הטרור פעילות ארצית בסמחה **האור ינצח**. בכל רחבי הארץ יהיו אי"ה הדלקות נר חנוכה מרכזיות, בסימן הזדהות עם משפחות נפגעי הטרור. בערב הזה ידליקו את הנרות נציגי המשפחות, ובכך יפגינו את נחישותם של עם-ישראל לגבור על כל הקשיים ולהוסיף לשאת את אור האמונה והביטחון בה'.

אור לעולים

אגף העלייה של צעירי-חב"ד מקיים סדרת הופעות בעבור ציבור העולים מחבר המדינות. מתחילת השבוע מופיע הצוות המיוחד, בהנהגת מנהל האגף, הרב **מאיר ורזוב**, עם צוות כלי-זמרים עולים, לפני ריכוזי עולים בכל רחבי הארץ. בהופעות האלה, המשלבות אומר ושירה, מועברת לציבור העולים החוויה המיוחדת של ימי החנוכה.

זמני השבוע

4:11	4:21	4:18	4:03	4:14	4:00	כניסת השבת
5:14	5:19	5:17	5:14	5:16	5:15	צאת השבת

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 72915
טל 03-9607588 • **פקס** 03-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

"כי הנה המלכים נועדו"

ההיסטוריה של הוועידות הבין-לאומיות מוכיחה כי כולן גרמו נזק עצום לעם-ישראל. עכשיו ההיסטוריה חוזרת, והנה מתחיל סיבוב נוסף, שסופו ידוע לנו כליך

ישות פלסטינית בליבה של ארץ-ישראל אינה מביאה שקט ושלוש, ולא זו בלבד, אלא היא מגבירה לאין-ערוך את שפיכות-הדמים. גם אם לצרכים טקטיים יביאו ההסכמים עם המחבלים תקופות מסוימות של שקט, זה יהיה שקט רגעי. ההפוגה הזאת תנוצל על-ידי המחבלים להתעצמות ולהברחת נשק, וביום-פקודה תפרוץ האש, והיא תהיה קשה ומסוכנת פי כמה.

הדבר נובע מעובדה בסיסית שאיננה בת-שינוי - זו כברת-ארץ קטנה, שאין בה מקום לשתי ישויות מדיניות. יש מינימום הכרחי של שטח הדרוש לקיום מדינה. כאן מנסים להכניס שני עמים לשטח-חנק, משולבים זה בתוך זה. ומכיוון שהערבים סבורים שכל הארץ שלהם ושנחננו גזלנו אותה מהם, אך טבעי שינסו להשתמש בכל אמצעי כדי לדחוק אותנו מכאן.

אמת פשוטה זו נתגלתה במלוא מערומיה בוועידת קמפ-דייוויד, לפני שבע שנים - הערבים אינם מעוניינים אפילו בהצעה הנדיבה ביותר. הם אינם רוצים בקץ הסכסוך. הם רוצים הכול - את ירושלים וחופה, את יפו ואשקלון. מכאן שכל ויתור מצידנו ישמש קרש-קפיצה להמשך המאבק, אלא שיעשה אותו קשה יותר, מסוכן יותר ורצחני יותר.

העמדה הצודקת

שלא כעיראק, הבעיה כאן אינה ממוקדת במנהיגים ובאופיו של המשטר, אלא במהותו של הסכסוך. יותר מדיי דם הוקו כדי שיתברר שאין כאן מקום לפשרה כלשהי. הסכסוך הזה יכול להסתיים אך ורק בויתור מוחלט של אחד הצדדים, או בניצחון המוחלט של אחד מהם. ומכיוון שזו ארצנו, נחלת עולם לעם-עולם, מאת בורא העולם, לא נוותר על ארצנו כדי שערב-רב של שבטים ושל עמים, שהחליט להגדיר את עצמו 'עם פלסטיני', יקבל מדינה.

זו העמדה האחת, הצודקת והנכונה במציאות חיינו: הארץ הקטנה הזאת היא ארצו היחידה של העם היהודי, ואין בה מקום לשום מדינה אחרת. זו המפה וזו הדרך לשלום אמיתי וצודק.

התכנסותה של הוועידה באנאפוליס מלווה באדישות מוחלטת מצד הציבור, למרות ניסיונות התקשורת ליצור סביבה עניין. הציבור יודע ששום דבר טוב לא יצמח מהוועידה הזאת, אבל הוא כל-כך מיואש ומתוסכל, שכבר אין לו כוח אפילו לזעוק.

ההיסטוריה של הוועידות הבין-לאומיות מוכיחה כי כולן גרמו נזק עצום לעם-ישראל. למה לנו להרחיק. לפני שש-עשרה שנים, אחרי מלחמת המפרץ, החלו הדיבורים על 'חלון הזדמנויות'. בעקבותיהם זומנה ועידת מדריד, וזו הולידה שיחות עקיפות עם אש"ף, ואחר-כך בא המשא-ומתן החשאי של טרם-אוסלו, שהמיט עלינו את הסכמי אוסלו, וההמשך ידוע.

עכשיו ההיסטוריה חוזרת. שוב אותן קלישאות, וכבר יש תכנית מוכנה, מפת-הדרכים שמה, ויש גם 'חזון בוש', והנה מתחיל סיבוב נוסף, שסופו ידוע לנו כל-כך.

אין מקום לשתי מדינות

הצביעות בסוגיה הישראלית זועקת לשמים. העולם כולו הבין שהדרך היחידה להתמודד עם משטר הרשע של עיראק היא על-ידי הכרעתו וחיסולו. בעלות-הברית נתנו לעיראק הזדמנות לפתור את הבעיות בדרכים דיפלומטיות, אולם לאחר שהוכח כי מדובר במשטר מושחת ומסוכן, שכל התחייבותיו אינן אלא הונאה גדולה אחת, החליט העולם החופשי כי אין עוד מקום לניסיונות מדיניים, אלא יש לרוצץ את משטר הרשע הזה עד תומו. ברוח זו מתייחסים עכשיו לאיראן.

לעומת זאת, בזירה שלנו מתעלמים מהלקח המר של ארבע-עשרה השנים שחלפו. תולים את כל התקוות באיש כזה או אחר, ושוכחים את העובדה שכל החבורה הזאת הייתה שותפה למלאכת השקר והרמייה, הטרור והרצחנות. יתרה מזו: הבעיה גם איננה קשורה לאיש, אלא למהות הסכסוך, שאי-אפשר ליישבו בדרכים שהלכו בהן עד היום.

אירועי השנים האחרונות הוכיחו, שהקמת

להפוך 'אחר' ל'בן'

נאמרה הברכה "ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה", שהיא ברכה ל"נחלה בלי מצרים".

הארת פנים מלמעלה

עניינו של יוסף, "יוסף ה' לי בן אחר", אמור לא רק על העבודה בבירור וזיכוכ הנפש הבהמית, אלא גם על יהודי שני. יש לנהוג בדרך זו ולהפוך את מי שבחינת 'אחר', ל'בן'. צריך לצאת אל יהודים הרחוקים מתורת ה' ועבודתו, ועלולים להיחשב בבחינת 'אחר', ולקרוב לתורה ולמצוות, עד שיהיו בבחינת 'בן'.

זה גם-כן מה שנאמר על יוסף: "נתן מלחמו לדל". כשמקריבים יהודי שהוא 'דל' בתורה ובמצוות, מתוך הארת פנים – זוכים גם-כן להארת פנים מלמעלה, שהקב"ה מקרב אותנו. ומתמלאת הבקשה בספר תהילים: "רועה ישראל האזינה, נוהג כצאן יוסף", ועד הסיום: "השיבנו, האר פניך וניוושע" – הארת פנים מלמעלה, בבחינת "באור פני מלך חיים".

(תורת מנחם כרך כו, עמ' 76)

רמזה על תפקידו של יוסף: לעשות מ'אחר' – 'בן'. להפוך את מי שבחינת 'אחר' שיהיה בדרגת 'בן'.

בכללות, זו העבודה של בירור הנפש הבהמית. הנפש האלוקית היא בבחינת 'בן', ואילו הנפש הבהמית היא בבחינת 'אחר'. עניינו של יוסף הוא לברר את הנפש הבהמית ולהפוך גם אותה ל'בן'.

איך מגיעים ל"ופרצת"

עבודה זו היא עיקר תפקידו של יעקב, מלשון 'עקב': יש לקחת את ה'עקב', הדברים הנחותים, ולבררם ולזככם. יש לגלות ולחשוף את הקדושה האלוקית שבהם ולרוממם לתורה ולאוקות.

עבודה זו מוטלת על כל יהודי בזמן הגלות. אמנם זו דרגה נמוכה יחסית, דרגה שנקראת 'עקב' (לעומת הדרגה העליונה יותר, 'ישראל'), אך לאמיתו של דבר, דווקא על-ידי אפשר לגלות את עצם הנשמה ממש, ולהגיע למרחב האינ-סופי. כפי שנאמר בגמרא, שדווקא ליעקב

תחילת פרשתנו מופיע הפסוק: "אלה תולדות יעקב יוסף בן שבע-עשרה שנה". בקריאה פשוטה יש להציב פסיק אחרי המילה יעקב, ולקרוא "אלה תולדות יעקב", ואז מגיע ההיגד הבא – "יוסף בן שבע-עשרה שנה"; אולם תורת החסידות מחברת את יעקב ליוסף: "אלה תולדות יעקב – יוסף". יש כאן אמירה פנימית, שעיקרו של יעקב הוא יוסף. כלומר, יוסף יישם וביצע למעשה את תפקידו ומהותו של יעקב.

כידוע, ליעקב אבינו היו שני שמות – 'יעקב', המורה על דרגה נמוכה, ו'ישראל' – המורה על דרגה רוחנית עליונה, מלשון 'שר א-ל'. אם-כן, מדוע אומרת כאן התורה שיוסף הגשים דווקא את התפקיד של 'יעקב', של הדרגה הנמוכה יותר?

בירור הנפש הבהמית

התשובה טמונה בהסבר שהעניקה רחל לשמו של יוסף: "יוסף ה' לי בן אחר". רחל לא אמרה "בן שני" וכדומה, אלא דווקא "בן אחר", ובכך

מן המעיין רבי וחסיד | מאת הרב אליעזר ברוד

חדר ה'יחידות' אגן-עדן התחתון, ואילו את חדר ה'יחידות' עצמו כינו אגן-עדן העליון. כשמישהו היה שואל היכן נמצא פלוני, היו משיבים לו: הוא נמצא ב'אגן-עדן התחתון'.

(שיחות קודש)

אמרת השבוע

תנומה יקרה

המגיד ממזריטש נהג להתנמנם מעט בערב שבת, כפי שכתוב בזוהר שזו שעת 'תנומה' בעולמות העליונים.

פעם אחת ישב רבי אהרן מקרלין בחדרו באותה שעה ואמר שיר-השירים. לפתע נשמעו דפיקות בדלת, ומשרתו של המגיד ממזריטש בא להודיע לו כי באמירת שיר-השירים שלו הוא מחולל רעש בעולמות העליונים, והדבר אינו מניח למגיד להירדם.

את הסיפור הזה סיפר רבי הילל מפאריטש, וכשיספר זאת זלגו עיניו דמעות ואמר: "מזה נוכל לראות את מעלת אמירת שיר-השירים של רבי אהרן מקרלין, ועוד יותר מזה את מעלת התנומה של המגיד ממזריטש".

לחות מחדש

בעלי עבודה פיקחים נהגו לפחות פעם בשבוע לחוות מחדש – עם כל הפרטים – את אחת הפעמים שבהן זכו להיות ביחידות אצל הרבי.

(ספר המאמרים תש"ו)

שלא יישאר 'נותר'

כאשר הרבי מהר"ש מליובאוויטש לא הספיק לקבל ל'יחידות' את כל החסידים שהגיעו אליו לשבת או לחג, דעתו לא הייתה נוחה מזה. הוא היה אומר על כך: זה בחינת 'נותר'.

הזיכרון מועיל

נשיאי חב"ד נהגו מפעם לפעם להזכיר את המקושרים אליהם, ולהתבונן באהבתם ובהתקשרותם. דבר זה מעורר את כוחותיו הפנימיים של מי שמתבוננים בו, כפי שרואים במוחש שכאשר מביטים בחוזקה באדם, נאלץ הוא להשיב מבט, כי הבטה פנימית מעוררת את עצם הנפש, וכך גם בכוחה של המחשבה לעשות.

(היום-יום)

בגן העדן

החסידים הראשונים היו מכנים את החדר שלפני

קשר פנימי

היחס בין רבי לחסיד הוא בשלושה מישורים: רב ותלמיד, אב ובן, מאור ואור.

(ליקוטי דיבורים)

אהבת רבי לחסידיו

האהבה הגדולה ביותר במושגי בני-אדם היא אהבת האב לבנו, אולם אהבה זו אינה נחשבת לגבי האהבה שהרבי אוהב את חסידיו.

(ליקוטי דיבורים)

אהבה בוקעת רקיעים

הרבי ה'צמח-צדק' אמר: אהבת החסידים וברכתם בוקעת רקיעים. כאשר משה-אליהו (חסיד שהצטיין בהתקשרותו לרבי) אומר מתוך אהבה בברכת המזון "הרחמן הוא יברך את אדוננו מורנו ורבונו" – עושה ברכתו פרי טוב למעלה ובאה בפועל טוב למטה.

ברייה חדשה

כאשר חסיד היה יוצא מ'יחידות' אצל הרבי, היה כברייה חדשה. הנפש האלוקית בריאה, יצר הטוב שמח ומעודד, ואילו הנפש הבהמית מפורקת ויצר הרע מעוד.

(ספר השיחות ת"ש)

חלום או מציאות

השינוי שחל בר' שמעון הנגיד היה בולט. הוא היה ידוע בעיר מזיבוז' כמתנגד גדול לדרך החסידות, שזה עתה התגלתה, ולעומד בראשה, רבי ישראל בעל-שם-טוב. והנה עתה אף הואיל להיכנס אל הבעש"ט ולקבל את ברכתו. השינוי חל בעקבות מאורע מיוחד.

לר' שמעון היו ילדים צעירים והוא חיפש מלמד ללמדם, כפי שהיה מקובל באותם ימים. חיפש ומצא, יהודי ירא-שמים, אלמן ובודד, אך בן-תורה וידוע פרק בחינוך. העשיר הבטיח לו את זכויותיו וייחד לו חדר למגורים בחצרו, וכל מחסורו עליו.

קודם שהחל המלמד בתפקידו הבהיר לו הנגיד את 'עקרונותיו', שאותם שינן לכל מי שעבד אצלו: אסור שיהיה לו כל קשר לתנועת החסידות או לבעש"ט. הוא הזהיר כי ביום שיוודע לו על קשר כזה, יפוטר מיד.

למלמד הזה אכן לא היה כל קשר לחסידות, אך התנאים המגבילים והמחמירים האלה התסיסו אותו. עם הזמן גברה בליבו התשוקה להיכנס לבית-מדרשו של הבעש"ט, ולו לשעה קלה, ולשמוע דברי תורה מפיו.

רבים בעיר, פשוטי-עם ותלמידי-חכמים כאחד, עשו להם מנהג קבוע לבקר אצל הבעש"ט בעת הסעודה השלישית, בשעה שהיה משמיע דברי תורה מופלאים באוזני תלמידיו. אולם אזהרתו של אדונו עמדה נגד עיניו, והוא חשש לפרנסתו.

ליל שבת. כל בני-הבית כבר נמים את שנתם. רק המלמד עדיין רכון על ספר, מתאמץ להישאר ערני וללמוד ביתר חיות. אך לשווא, תרומה נופלת עליו והנה הוא חולם חלום:

אחרי שעות של לימוד הוא מחליט לצאת לפוש מעט ולנשום אוויר צח. בשעת כדי הילוכו הוא מבחין מרחוק בארמון מרהיב עיניים, אשר סביבו גינות נוי, פרחים ועצים יפהפים, שעינו לא ראתה כמותם. חשב בליבו, אם הארמון מהודר כל-כך בחוץ, ודאי שבפנים הוא יפה פי כמה וכמה. התקרב אפוא והחל לחפש את הכניסה לארמון, אך לא מצא שום פתח.

לפתע הבחין בחלון קטן. הוא עמד להציץ מבעד לחלון. להפתעתו הרבה ראה שם שולחן ארוך, שבראשו יושב הבעש"ט וסביבו כל תלמידיו, ואילו פנים הארמון נראה פשוט מאוד... 'עליי להיכנס פנימה ויהי מה', אמר

לעצמו, ושוב החל להקיף את הארמון למצוא פתח, ללא הועיל. בייאושו עמד ליד החלון וניסה להטות אוזן לדברי הבעש"ט. לשמחתו הרבה הוא שומע! הנה הוא מבין ונהנה מכל מילה שהבעש"ט אומר. "אה, איזה עונג רוחני יש בדברים האלה", אמר לעצמו, ובדיוק

בשעה שהבעש"ט סיים את דבריו, התעורר.

מיד נטל את ידיו, ומיהר לחזור ולשנן לעצמו את כל פרטי החלום, ואת דברי התורה ששמע. לשמחתו לא שכח אף מילה אחת, עובדה שראה בה הוכחה שאין זה סתם חלום. מכיוון שעוד נותר

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוך

למה שמונה

מ שיח-צדקנו הוא אחד מ"שמונה נסיכי אדם", שעליהם נאמר (מיכה ה,ד): "הקימונו עליו שבעה רועים ושמונה נסיכי אדם". הגמרא (סוכה נב,ב) מפרטת את שבעת הרועים ושמונת ה'נסיכים', והמשיח הוא אחד מהם. מוסבר בתורת החסידות כי שמונת ה'נסיכים' משכינים בעולם-הזה את האור האלוקי שלמעלה מהטבע.

העובדה שהמשיח קשור במספר שמונה אינה מקרית. המספר שמונה בכלל קשור בגאולה השלמה. על הכינוי של ימות המשיח כתוב בגמרא, שהוא יהיה של שמונה נימין (לעומת כינוי המקדש שהיה של שבע נימין). המספר שמונה מרומז גם בפסוק "אז ישיר משה", שעל-פי דברי חז"ל מוסב לזמן הגאולה - המילה 'אז' בגימטרייה שמונה.

המערכת הטבעית

תורת החסידות מביאה את דברי הרשב"א, שהמספר שבע מייצג את המעגל השלם של המערכת הטבעית בעולם, ואילו שמונה מסמל את המימד העל-טבעי, שמעל לעולם, ושאי-על-פי-כן מתגלה ובא לידי ביטוי בעולם.

העולם נברא בשבעה ימים (על-ידי שבע המידות העליונות), ומכאן ששבע הוא בבחינת ה'קוד' של תבנית העולם. אין פירוש הדבר שהשבע מבטא את החומר בלבד. הוא כולל גם את היום השביעי, יום השבת, שהוא קודש לה'. אלא בשבע נכללת הקדושה האלוקית המלוּבשת בתוך הטבע. המערכת השלמה של המציאות הגשמית עם הכוח האלוקי המלוּבש בה - מסומלת במספר שבע.

אפשר לראות זאת גם במוחש: החומר עצמו מורכב משישה צדדים - מזרח, מערב, צפון, דרום, מעלה ומטה - כשם שימות החול אף הם שישה. השביעי הוא הבורא המתלבש בתוך ששת הצדדים של החומר, כיום השבת הסגור את מעגל ימי החול. לכן נאמר: "כל השביעי חביבין", כי השביעי מסמל את הקדושה שבתוך העולם. כשם שהיום השביעי הוא שבת, כך החודש השביעי משופע בחגים, וכך השנה השביעית היא שמיטה וכ"ו. זהו השבע - מערכת שלמה של הטבע עם הקדושה האלוקית המלוּבשת בה.

פריצה על-טבעית

שמונה מבטא את העל-טבעי, את הקדושה האלוקית שאינה מלוּבשת בתוך העולם. אין פירוש הדבר שהיא מנותקת מהעולם (שהרי עצם הכינוי 'שמיני' מבטא קשר עם השבעה שקודמים לו), אלא הכוונה היא, שהיא אינה חלק מהמערכת הטבעית. ה'שמיני' מתגלה בעולם כנס, כתופעה על-טבעית, כדבר שבא מחוץ למסגרת הרגילה. דבר זה מרומז גם במילה "אז (ישיר)", המורכבת מא' וז' - הא' מסמלת את הקב"ה, הרוכב על הטבע המסומל במספר שבע (ז).

דבר זה בא לידי ביטוי, למשל, בימי החנוכה. את נרות החנוכה אנו מדליקים על נס הקשור במנורת המקדש, אך במנורת המקדש הודלקו רק שבעה נרות ואילו אנו מדליקים שמונה. שכן מנורת המקדש מבטאת את אור השכינה המתלבשת בתוך העולם ומאירה אותו, ולכן היא בת שבעה נרות; ואולם ימי החנוכה קשורים בנס על-טבעי, של "מסרת גיבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים", ולכן אנו מציינים את הנס בהדלקת שמונה נרות, שמסמלים את העל-טבעי.

הקשר בין ימי החנוכה לימות המשיח אינו מסתיים רק בכך ששניהם מסומלים במספר שמונה. שניהם גם באים תוך כדי התגברות על הפרעות וקשיים. ימי החנוכה נוצרו דווקא בעקבות גזרות היוונים והמלחמה הבלתי-מתפשרת כנגדם, וכך גם הגאולה העתידה תבוא בזכות מסירות-הנפש של עם-ישראל בזמן הגלות. כדי להתרומם למעלה ממגבלות הטבע (שבע) ולהגיע אל העל-טבעי (שמונה), יש צורך במאמץ מיוחד ובהתמודדות נגד הפרעות העולם. לכן כתוב, שימי החנוכה לא יתבטלו גם בבוא הגאולה, שכן הם קשורים במהותם לעניין הגאולה.

זמן רב עד עלות השחר, הלך לשכב לישון, כשהוא חוזר שוב ושוב על דברי התורה מהחלום, עד שנדרם.

בבוקר התעורר בשעה מוקדמת ובהתרגשות החל לשחזר את פרטי החלום. הוא זכר הכול, אך דווקא את דברי התורה לא הצליח לזכור בשום אופן, אף לא מילה אחת. הדבר גרם לו עוגמת נפש רבה.

הוא הלך לתפילת שחרית בבית-הכנסת, לאחר מכן ישב לסעודת שבת אל שולחנו של ר' שמעון הנגיד, אך ראשו וליבו לא היו עמו. הוא התהלך אנה ואנה טרוד ועצוב, ובסיום הסעודה מיהר לחזור לחדרו.

עתה כבר היה מוכן לשלם כל מחיר, ובלבד לבקר בבית-מדרשו של הבעש"ט, אך מחשבה אחת עצרה אותו. "הלוא אפילו בחלום הראו לי שעדיין איני יכול להיכנס אל הבעש"ט", חשב, "ובפרט שלא זכיתי לזכור את דברי התורה שנאמרו בחלום".

כשהגיע זמן הסעודה השלישית, הביט מהחלון באנשים הנוהרים לעבר בית-מדרשו של הבעש"ט. ליבו יצא, אך לא היה בו העוז לקום ולצאת. לפתע הבחין באדם המביט לעבר חלונו ומסמן לו לבוא. זה היה שמשו של הבעש"ט. ללא שהיות מצא את עצמו בחוץ, פוסע אחרי האיש.

מיד עם היכנסו לבית-המדרש חש תחושה של התעלות, ונעמד להתפלל תפילת מנחה בכוונה. כאשר סיים, פינו לו התלמידים מקום והושיבוהו ביניהם, ליד שולחנו הטהור של הבעש"ט, שחיך לעברו והאיר לו פנים.

הס הושלך באולם וקולו של הבעש"ט נשמע. רצינות המעמד ותחושת הקדושה האופפת את הכול לא הותירה איש אדיש. הכול מאזינים בדריכות לדברים הקולחים, פניני תורה שזורים מפשט, רמז, דרש וסוד.

גם המלמד מאזין בקשב רב, והתרגשות עצומה אוצחת בו, כי עם כל מילה היוצאת מפי הבעש"ט הוא נזכר בדיוק במילים האלה, שאותן שמע אמש בחלום. הוא הביט בבעש"ט כלא-מאמין, עד שלא היה יכול לשאת זאת והתעלף...

הוא חזר להכרתו כאשר יד גדולה וחמה הונחה על מצחו. זה היה הבעש"ט, שהביט בו בעיניים טובות ובחיבה אמר לו: "מה התפעלת כל-כך? - הלא אתה כבר שמעת את הדברים האלה..."

באותו מוצאי-שבת ישב המלמד עם הנגיד ר' שמעון וסיפר לו את כל אשר קרהו. מאז נהפך המלמד לאחד החסידים המסורים ביותר לבעש"ט ולדרך החסידות, וגם ר' שמעון התחיל להתקרב אל הבעש"ט.

על הניסים ועל החנוכיות

הורשו היהודים לעסוק בכל מלאכה. אחת המלאכות שהורשו לעסוק בהן הייתה איסוף דברים ישנים, 'אלטע זאכען' בלשון העם, ומכירתם. כנראה יהודי קנה את הקסדה מקצין פרוסי, שכבר לא השתמש בה, וממנה נעשתה החנוכייה".

הכניסה לביתו של ויליאם גרוס בתל-אביב עוצרת נשימה. בכל פינה בבית פזורה חנוכיות יש כאן חנוכיות של זהב, כסף, נחושת, עץ, פלסטיק, וגם מחומרים לא-מוכרים. האוסף הזה נאגר במשך ארבעים שנה. בבית הזה כל השנה חנוכה.

מוטיבים ש'גורו'

חנוכייה אחרת מקורה במרוקו. "את המוטיבים המעטרים את החנוכייה אפשר למצוא בכל ארמון או מבנה מפואר במרוקו. היהודים אימצו את כל המוטיבים המוסלמיים ו'גייירו' אותם", הוא אומר. על החנוכייה יש תחרית של זוג ידיים. "אלה יכולות להיות ידיים של הכהנים, שאותן נשאו לברכה, אך זו יכולה להיות גם 'חמסה' אופיינית", מסביר גרוס. "אף שאין כאן פישוק באצבעות, ייתכן שאלה הידיים של ברכת הכהנים".

מאז צאתו לפנסיה, מעבודתו כמתווך יהלומים, אין הוא עושה דבר מלבד איסוף החנוכיות וחקירתן. "החנוכיות הן חלק מהתרבות הרוחנית של כל בית יהודי בעולם", מסביר גרוס. "זה אחד הפריטים המועטים שמופיע בכל האזורים היהודיים. גביע קידוש, למשל, לא היה פריט שהשתמשו בו בכל מקום. גם טסים לספרי-תורה לא היו בכל המקומות, אבל חנוכיות יש בכל קהילה יהודית".

כובע פרוסי מאיר

את רוב החנוכיות רכש במכירות פומביות. "העניין שלי היה לחקור ולהבין את ההקשר של הפריט לקהילה שממנה יצאה החנוכייה. באמצעותה אני לומד את מאפייני חייה של הקהילה", הוא מספר.

בקצה הארון בסלון עומדת חנוכייה מיוחדת, עשויה בצורת זנב טווס. "היא הגיעה לכאן מאוסטרליה, ושייכת למחצית השנייה של המאה ה-18", הוא מסביר. חנוכייה אחרת נראית מוזרה במקצת: משולשת, ועליה תחרטים של כלי מלחמה - כידונים, חרבות, מרכבות. "החנוכייה נוצרה במחצית הראשונה של המאה ה-18, והיא עשויה מקדמת כובע של קצין בצבא הפרוסי. כידוע, לא

גרוס ואוסף החנוכיות. כל שנה חנוכייה אחרת

עשויות מחומר פשוט ביותר, ויש גם דוגמאות ובהן ארבע שורות, מין חנוכייה משפחתית".

על הקיר תלויה חנוכייה מיוחדת, מלאה סמלים מוסלמיים. היא נוצרה באלג'יריה והגיעה לבית משפחת גרוס ממכירה פומבית בתל-אביב. מדי שנה בשנה מדליקים בבית המשפחה נרות חנוכה בחנוכייה אחרת. בני המשפחה נאספים למוזאון החנוכיות, ובכל שנה בוחרים חנוכייה אחרת שבה ידליקו את נרות החנוכה.

מתקשרים ורואים ישועות!

מוקד תהילים ארצי

לתרומות ומסירת שמות לתפילה חינני:
1-700-700-721

ניתן להעביר שמות לתפילה ב: כותל המערבי, סעודת הישועות, תינוקות של בית רבן, רבנות אומרי תהילים, מוקדמות הקדושים

חנוכייה משפחתית

גרוס נבלע באחד החדרים ושב ועמו חנוכייה ובה שתי שורות, שבכל אחת ואחת מהן שמונה נרות. "החנוכייה הזאת עשויה יחד לאב ולבן. חנוכיות כאלה עשו באלכסן שבצרפת, ורק שם. הן היו

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

מהלכות חנוכה

שאלה: האם נשים ובנות חייבות בנר חנוכה?

תשובה: נשים חייבות בנר חנוכה, משום שאף הן היו באותו הנס, וגם הייתה תשועה על-ידי אישה. אלא שבקהילות רבות נהגו (וכן מנהג חב"ד) שבת או אישה יוצאת ידי חובה בהדלקת אביה או בעלה. בבית ובמקום שאין הגברים מדליקים, יש להשתדל שאישה (או ילדה) תדליק נר חנוכה.

שאלה: מה יעשה מי שהגיע הביתה בשעה מאוחרת בלילה?

תשובה: אם בני-ביתו ערים, או לפחות אחד מהם ער - יכול להדליק נרות חנוכה במשך כל הלילה. אם הם ישנים, נכון להערים ולברך. וגם המברך כשכולם ישנים, אין למחות בידו.

שאלה: מה דין תלמידים השוהים בפנימיות?

תשובה: יש שכתבו שדין התלמידים כבני-בית, וחובתם מן-הדין להדליק בחדר האוכל, ואם ירצו - יכוונו שלא לצאת שם, וידליקו בברכה בחדר השינה. אחרים פסקו שמן הדין ידליקו בחדר השינה, מכיוון שרק הוא מיוחד לכל אחד ואחד מהם. מקצת הפוסקים הספרדים סוברים שהתלמידים יוצאים ידי-חובה במה שמדליקים עליהם בבתיהם.

שאלה: האם מותר לברך על הדלקת נר חנוכה במסיבות ובמקומות ציבוריים, שלא בבית-הכנסת?

תשובה: יש המחמירים לברך רק בבית-הכנסת (ולפחות במקום שמתפללים בו לפני ההדלקה או לאחריה), משום זכר למנורת בית-המקדש, אבל רבים פוסקים שאפשר לברך בכל מסיבה, מכיוון שהברכה הנהוגה היא משום 'פרסומי ניסא' בלבד, כמשמעות השולחן-ערוך, וכן נהגו בפרסום ובהשתתפות הרבי מליובאוויטש.

אופטיקה הלפרין

80 סניפים לשרותך! לברור סניף: 2004*

שברנו את מונפול המחירים

מאמינים בביטוח כהלכה

קרנות פנסיה וביטוח מנהלים * קרנות גמל והשתלמות בתשואה גבוהה * ביטוח בריאות משפחתי במסלול זהב * ביטוח שיניים מהיום להיות * ביטוחי רכב ודירות * ביטוח ספרי תורה ובתי כנסת

ביטוח דתי חרדי ישיר
גפן בס"ד
077-444-7777

FREEDA

סדרת הויטמינים המובילה בארה"ב
עכשיו בישראל בכשרות מהודרת!!!
ישירות מהיבואן לצרכן - חסוך את פער התינוך.
הסדרה הרחבה של כלל הויטמינים והמינרלים ישירות לביתך.

1-700-70-70-64
www.freeda.co.il • sales@freedavitamins.co.il

רב הויטמינים הירח: ללא בלוטון וללא סוכר.

FREEDA

סדרת הויטמינים המובילה בארה"ב
עכשיו בישראל בכשרות מהודרת!!!
ישירות מהיבואן לצרכן - חסוך את פער התינוך.
הסדרה הרחבה של כלל הויטמינים והמינרלים ישירות לביתך.

1-700-70-70-64
www.freeda.co.il • sales@freedavitamins.co.il

רב הויטמינים הירח: ללא בלוטון וללא סוכר.